

Patiënten coachen bij medicijngebruik

Wie te maken krijgt met een chronische aandoening of een ernstig ongeval leert in het Centrum voor Revalidatie locatie Beatrixoord zo goed mogelijk zelfstandig te leven. Leren omgaan met de eigen medicatie hoort daarbij. Daarom beheren veel patiënten hun eigen dosette met pillen en krijgen zij niet meer op vaste tijden medicatie van de verpleging. Dit betekent een nieuwe rol voor verpleegkundigen: patiënten coachen bij hun medicijngebruik.

Regieverpleegkundige op de longafdeling Karin Tjaberings en verpleegkundige op de afdeling dwarslaesie Janneke Martens zijn het erover eens dat het leren zelf medicatie beheren een goed revalidatiedoel is. "Dat sluit aan bij wat mensen thuis moeten kunnen," vindt Janneke. Karin: "De meeste longpatiënten zijn vaak al gewend aan medicatie, omdat zij soms jaren of hun hele leven met hun ziekte omgaan. Voor patiënten met een dwarslaesie verandert er juist plotseling heel veel. Zij moeten vaak voor het eerst veel medicijnen slikken." Sommige patiënten krijgen wel tien tot vijftien pillen per dag om hun ziekte onder controle te houden. Het is belangrijk dat dit verspreid over de dag gebeurt.

"De meeste patiënten vinden het nieuwe systeem prettig"

Patiënten die zelfstandig leren omgaan met hun medicijngebruik ontvangen hun dagelijkse of wekelijkse pillen in een zogenoemde dosette. De medicatie is verdeeld in kleine porties en voor elk dagdeel is een vakje gereserveerd. Patiënten krijgen ook een uitdraai van hun medicijngegevens uit het elektronisch voorschrijfsysteem. Hierop strepen zij de ingenomen pillen af. De dosette bewa-

ren patiënten in een afsluitbaar nachtkastje. Deze gang van zaken scheelt de verpleging tijd, maar "de patiënt heeft zo ook meer sturing over het moment waarop hij of zij de medicijnen inneemt," legt Karin uit. Daarnaast zijn patiënten nu bewuster bezig met hun medicatie. "Ze gaan weer met de verpleging in gesprek over hun medicijnen," merkt Janneke.

De nieuwe werkwijze vraagt flink wat aanpassingsvermogen van de verpleegkundigen. Zij hoeven bij veel patiënten niet langer op vaste tijdstippen met hun medicijnenkar langs te gaan, maar moeten hen leren dat zij zelf de medicatie op het juiste tijdstip innemen. De patiënt wordt zelfredzamer, maar de verpleegkundige blijft verantwoordelijk. Karin: "Er zijn nog wel wat vragen over het protocol. Hoe wij bepaalde afspraken in de praktijk precies moeten vormgeven is nog niet helemaal duidelijk."

Communicatie is heel belangrijk vinden Janneke en Karin. Artsen en verpleegkundigen overleggen bij nieuwe opnames of patiënten in staat zijn zelf de medicatie te beheren. Is het reëel dat iedereen in dit traject komt? "Sommige mensen zijn er verstandelijk niet toe in staat, anderen zijn verward of staan er niet voor open," vertelt Karin. Sommige patiënten moeten wennen aan eigen verantwoordelijkheid. Dan blijft de dosette bijvoorbeeld op de kar van de verpleging en bewaart de patiënt deze nog niet zelf. "Wij

TEKST: JOSÉ RITSEMA
FOTO: ANTOINETTE BORCHERT

kijken goed naar de patiënten en stemmen alles af op hun mogelijkheden. De achtergrond van de patiënt speelt mee."

Aan het eind van de dag controleert de verpleegkundige of iedere patiënt de medicijnen heeft ingenomen. "Mensen krijgen vaak veel verschillende medicatie en er bestaat altijd een risico dat iemand de medicijnen niet inneemt. Eerder kregen patiënten bij wijze van spreken een grote zak pillen mee en waren er geen controlemomenten. Dat is nu verbeterd," legt Karin uit. De meeste pa-

OVER DE (ON-)ZIN VAN TEMPEN TOT HET LEREN VAN JE COLLEGA'S VAN ANDERE AFDELINGEN. VERPLEEGKUNDIGEN VORMEN DE GROOTSTE GROEP WERKNEMERS IN HET UMCG. WAT MOTIVEERT HEN EN WAAR LOPEN ZE TEGEN AAN? IN DEZE RUBRIEK LATEN UMCG-VERPLEEGKUNDIGEN ZIEN WAAR ZE MEE BEZIG ZIJN EN WAT HEN BEZIGHOUDT. ONDERWERPEN ZIJN WELKOM: POLSSLAG@BVL.UMCG.NL

Janneke Tjaberings en staffunctionaris Zorg bij het Centrum voor Revalidatie Willie Drent. Drent was nauw betrokken bij de ontwikkeling van de procedure.

tiënten vinden het nieuwe systeem prettig, merkt Janneke. "Maar de controle door de verpleegkundige vinden zij wel eens betuttelend."